

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

22.12.2015

Балык Бистәсе ш.т.п.

КАРАР

№ 351пи

“2016 елга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру” муниципаль программасын раслау турында

Автомобиль транспортында аварияләренә һәм юл-транспорт һәлакәтләренә аяныч нәтижәләрен киметү, гражданның гомерен, сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы юлларында хәрәкәтнең имин шартларына законлы хокукларының гарантияләрен арттыру максатларында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 1 өлешенә 5 пункты, “Юл хәрәкәте иминлеге турында” 1995 елның 10 декабрдәгә 196-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү чаралары турында» 2014 елның 6 декабрдәгә ПУ-1115 номерлы Указын, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру, юл-транспорт һәлакәтләрен киметү һәм аларның авыр нәтижәләрен киметү буенча өстәмә чаралар турында» 2014 елның 30 декабрдәгә 1069 номерлы карарын үтәү йөзеннән, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Уставы нигезендә **КАРАР БИРӘМ:**

1. “2016 елга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру” (алга таба-Программа) муниципаль программасын расларга.

2. Программаның заказчысы – координаторы итеп Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты билгеләргә.

3. Программа чараларын тормышка ашыруны тикшереп торуну Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясенә йөкләргә.

4. Әлеге карарны <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә “Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы”нда һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе

муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында игълан итәргә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Житәкче

Р.Х.Хәбибуллин

Татарстан Республикасы Балык
Бистәсе муниципаль районы
Башкарма комитетының 2015 елның
22 декабрдәге 351 пи номерлы
карары белән расланган

**“2016 елга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында юл
хәрәкәте иминлеген арттыру”
муниципаль программасы**

Балык Бистәсе ш.т.п.
2015 ел

ЭЧТӘЛЕК

Программа паспорты	5
I. Проблема характеристикасы	7
II. Программаның төп максатлары һәм бурычлары	10
III. Программа чаралары исемлеге	11
IV. Программаны ресурслар белән тәэмин итү	12
V. Программаны тормышка ашыру механизмы	12
VI. Программаны тормышка ашыру нәтижәләлеген бәяләү һәм социаль – икътисадый нәтижәләр	14
Кушымталар:	
1 нче кушымта Программа-максатчан метод булмау шартларында аварияләрнең көтелгән күрсәткечләре	
2 нче кушымта Муниципаль программа күрсәткечләренә ирешүнең көтелгән динамикасы	
3 нче кушымта Юл хәрәкәтендә катнашучыларның хокукый аңын арттыруга һәм үз-үзләрен куркыныч тотуларны кисәтүгә юнәлдерелгән чараларлар	
4 нче кушымта Транспорт чаралары һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерүгә юнәлдерелгән оештыру-планлаштыру һәм инженерлык чаралары	
5 нче кушымта Юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә зыян күргән затларга ярдәм күрсәтү системасын үстерүгә юнәлдерелгән чаралар	
6 нчы кушымта	

Юл хэрэкэте иминлеген тээмин итү өлкәсендә эшчәнлек белән идарә итү системасының норматив-хокукий, методик һәм оештыру нигезләрен камилләштерүгә юнәлдерелгән чаралар

7 нче кушымта

«2016 елга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында юл хэрэкэте иминлеген арттыру» муниципаль программасын жирле бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты һәм бюджеттан тыш чыганақлардан юнәлешләр буенча финанслау күләмнәре

8 нче кушымта

«2016 елга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында юл хэрэкэте иминлеген арттыру» муниципаль программасын жирле бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты һәм бюджеттан тыш чыганақлар буенча финанслау күләмнәре

9 нче кушымта

Программаның заказчылары арасында "2016 елга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында юл хэрэкэте иминлеген арттыру» муниципаль программасын тормышка ашыруга бүлеп бирелгән акчаларны бүлү

10 нчы кушымта

"2016 елга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында юл хэрэкэте иминлеген арттыру» муниципаль программасының социаль-икътисадый нәтижәлелеген исәпләү

11 нче кушымта

"Балык Бистәсе муниципаль районында 2016 елга юл хэрэкэте иминлеген арттыру» муниципаль программасының бюджет нәтижәлелеген исәпләү

12 нче кушымта

Юл хэрэкәтендә катнашучыларның хокукий аңын арттыруга һәм куркыныч тәртибен кисәтүгә юнәлдерелгән чараларның социаль-икътисадый нәтижәлелеген исәпләү

Кушымта 13

Юл хэрэкәтендә катнашучыларның хокукий аңын арттыруга һәм куркыныч тәртибен кисәтүгә юнәлдерелгән чараларның бюджет нәтижәлелеген исәпләү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә)

14 нче кушымта

Транспорт чаралары һәм жәяүлеләр хэрэкәтен оештыруны камилләштерүгә юнәлдерелгән оештыру-планлаштыру һәм инженерлык чараларының социаль-икътисадый нәтижәлелеген исәпләү

15 нче кушымта

Транспорт чаралары һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерүгә юнәлдерелгән оештыру-планлаштыру һәм инженерлык чараларының бюджет нәтижәлелеген исәпләү

16 нчы кушымта

«2016 елга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» муниципаль программасының социаль-икътисадый һәм бюджет нәтижәлелеген бәяләү методикасы

“2016 елга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру” муниципаль программасы ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	“2016 елга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру” (алга таба-Программа) муниципаль программасы
Программны эшләүгә нигезләмә	Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү чаралары турында " 2014 елның 6 декабрдәге ПУ-1115 номерлы Указы
Программа заказчысы	Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы башкарма комитеты (алга таба-Башкарма комитет)
Программаны эшләүчеләр	Район башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлыгының Балык Бистәсе районы буенча бүлеге (киләшү буенча), 128 «Татарстан Республикасы буенча федераль янгынга каршы хезмәтнең 7 отряды» федераль дәүләт казна учреждениесенең янгын сүндерү – коткару бүлеге (киләшү буенча), " Балык Бистәсе үзәк район хастаханәсе» ДАСУ (киләшү буенча), «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм туризм бүлеге»МКУ, «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» МКУ, Россия Эчке эшләр министрлыгының Балык Бистәсе районы буенча ЮХИДИ бүлеге (киләшү буенча).

<p>Программаның координаторы һәм башкаручылары</p>	<p>Координатор: район Башкарма комитеты; башкаручылары: Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр жирлеге башкарма комитеты (киләшү буенча), Россия Эчке эшләр министрлыгының Балык Бистәсе районы буенча бүлеге (киләшү буенча), 128 «Татарстан Республикасы буенча федераль янгынга каршы хезмәтнең 7 отряды» федераль дәүләт казна учреждениесенең янгын сүндерү – коткару бүлеге (киләшү буенча), " Балык Бистәсе үзәк район хастаханәсе» ДАСУ (киләшү буенча), «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм туризм бүлеге»МКУ, “Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге” МКУ, Балык Бистәсе районы буенча Россия Эчке эшләр министрлыгының ЮХИДИ бүлеге (киләшү буенча), «Татарстан Республикасы юл хәрәкәте куркынычсызлыгы фәнни һәм белем бирү программаларын финанслау дирекциясе» ГКУ (киләшү буенча)</p>
<p>Программаның максатлары һәм бурычлары</p>	<p>Программаның максаты-гражданның тормышын, сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы юлларында куркынычсыз хәрәкәт итү шартларына законлы хокукларының гарантияләрен арттыру. Максатка ирешү шарты булып түбәндәге бурычларны хәл итү тора:</p> <ul style="list-style-type: none"> -юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар саны кимү; -зиян күрүчеләр белән юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү; -юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен куркыныч тотуларын кискәтү һәм транспорт чараларын йөртүчеләрнең ышанычлылыгын арттыру; -балаларның юл-транспорт һәлакәтләрендә имгәнүләрен киметү; - транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерү.

Мөһим максатчан күрсәткечләр һәм индикаторлар	Программаның мөһим күрсәткечләре һәм индикаторлары булып тора: -2012 елга карата юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булган затлар саны 5,33ка кадәр киметергә; -2012 елга карата юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булган балалар саны 11,70% ка кадәр киметергә; -2012 елга карата социаль куркыныч 7,50% гә кадәр; -2012 елга карата транспорт риски 6,56% ка кадәр;
Программаны тормышка ашыру сроклары	Программа 2016 елга исәпләнгән.
Программаны финанслау чыганақлары һәм күләмнәре	Программа буенча финанслауның гомуми күләме 2095,0 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: жирле бюджеттан-2040,0 мең сум, бюджеттан тыш чыганақлардан-55,0 мең сум, шулардан: капиталь кертемнәр -2000,0 мең сум, башка ихтыяжларга-95,0 мең сум
Программаны тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре	2012 ел белән чагыштырганда программаның мөһим индикаторларының уңай күрсәткечләренә ирешү: Транспорт һәм социаль хәтәрлекне, юл-транспорт һәлакәтләренә авырлыгын киметү; юл-транспорт һәлакәтләре күп булган урыннар санын киметү; балалар катнашында юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү.
Программаның үтәлешен контрольдә тоту органы системасы	Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү комиссиясе Программа чараларының үтәлешен контрольдә тоту

I. ПРОБЛЕМА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы халкының тормыш эшчәнлегенә төп факторларның йогынтысын анализлау юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә күп санда кешенә һәлак булуын һәм жәрәхәтләнүен күрсәтә.

Соңгы унъеллык дәвамында авариялелек проблемасы Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә теркәлгән автомобиль транспорты санының сизелерлек артуына бәйле рәвештә аеруча кискенләшә бара.

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының автомобильләштерү дәрәжәсе 1 мең кешегә 200 берәмлектән артык транспорт чарасы тәшкил итә.

2012 елда Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә ЮХИДИ мәгълүматлары буенча 34 юл-транспорт һәлакәте теркәлгән, аларда 7 кеше һәлак булган һәм 48 кеше тән жәрәхәтләре алган.

2013 елның шул ук чорында 46 юл-транспорт һәлакәте булган, аларда 9 кеше һәлак булган һәм 63 кеше тән жәрәхәтләре алган.

2014 елда Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы автомобиль юлларында 44 юл-транспорт һәлакәте теркәлгән, аларда 45 кеше тән жәрәхәтләре алган һәм 17 кеше һәлак булган.

2015 елның 6 аенда Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы автомобиль юлларында 19 юл-транспорт һәлакәте теркәлгән, аларда 20 кеше тән жәрәхәтләре алган һәм 4 кеше һәлак булган.

Балык Бистәсе муниципаль районында ЮТҺләргә кыскача анализ
2012 (база), 2013, 2014, 2015 елның 1 яртыеллыгында
Юл-транспорт һәлакәтләренең төп сәбәпләре

Табл. № 1

ЮТҺ төрләре	2012 ел (база)	2013 ел	2014 ел	2015 ел
	Бәрелеш	16-3-24	15-5-29	19-9-26
әйләнү	12-1-21	16-2-18	11-1-11	5-0-8
туктаган транспортка һәм киртәгә бәрелү	3-1-2	7-0-10	5-1-4	1-1-0
Жәяүлеләрне тапталу	3-2-1	8-2-6	8-5-4 1-1-0	2-1-1
Шул исәптән жәяүле балаларны	1-0-1	3-0-3	1-0-1	1-0-1
Балалар катнашында ЮТҺ	3-0-4	4-0-4	6-1-5	3-0-3
исерек шоферлар гаебе белән ЮТҺ	5-1-10	5-2-11	5-3-4	1-0-3
Барлыгы.	34-7-48	46-9-63	44-17-45	19-4-20

Айлар буенча ЮТҺ саны
2012 ел өчен (база), 2013, 2014, 2015.

Табл. № 2

Айлар, еллар	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	ЮТҺ саны											
2012 ел	1	0	3	4	3	4	1	6	3	4	3	2
2013 ел	1	0	4	3	4	4	7	7	5	3	4	4
2014 ел	4	1	2	1	2	5	5	7	8	4	3	2

2015 ел	7	2	1	3	2	4						
---------	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--

Атнаның иң аварияле көннәре-дүшәмбе, сишәмбе, юл - транспорт һәләкәтләренә иң аз саны-якшәмбе. Иң киеренке вакыт 12 сәгатьтән 24 сәгатькә кадәр, бу сәгатьләрдә юл-транспорт һәләкәтләренә иң күп булуы күзәтелә.

Федераль әһәмияттәге "Казан-Оренбург-Балык Бистәсе" автомобиль юлында аварияләргә чагыштырма анализ

2012 (база), 2013, 2014, 2015 еллар чорында

Табл. № 3

Еллар	ЮТһ саны	Һәләк булды	яраланды
2012	19	4	27
2013	20	4	23
2014	6	2	6
2015	3	0	3

Региональ әһәмияттәге "М7-Балык Бистәсе" автомобиль юлында аварияләргә чагыштырма анализ

2012 (база), 2013, 2014, 2015 еллар чорында

Табл. № 4

Еллар	ЮТһ саны	Һәләк булды	яраланды
2012	12	3	17
2013	13	3	22
2014	3	2	3
2015	1	0	1

Хәзерге юл-транспорт травматизмын анализлау күрсәткәнчә, юл-транспорт һәләкәтләре саны акрынлап кими бара.

Юл хәрәкәтендә катнашучыларның иң күп санлы һәм иң сакланмаган төркем-жәяүлеләр.

Юл-транспорт һәләкәтләрен профилактикалау һәм кисәтү буенча күрелә торган чаралар юлларда авариялелек үсешен тоткарлауга житәрлек дәрәжәдә ярдәм итми. Юл-транспорт һәләкәтләрен кисәтү буенча жәмгыять үсешенә хәзерге этабында үзгәрешләр булган социаль-икътисади шартлар белән каршылыктарга киләләр, аеруча мөһим каршылыктарга түбәндәгеләр керә:

- автомобиль юллары һәм транспорт чишелешләре инфраструктурасы үсеше юллардагы автотранспорт саны арту дәрәжәсеннән шактый калыша ;

- автотранспорт предприятиеләренә шактый өлеше Бистә чигендә урнашкан. Шуңа бәйле рәвештә, Балык Бистәсе шәһәр урам-юл челтәре буенча хәрәкәт итүче йөк транспорты өлеше шактый зур;

- халыкның юлларда үз-үзен тоту культурасының тиешле дәрәжәдә булмавы;
- машина йөртүчеләрне эзерләүнең түбән сыйфаты. Бу юл хәлен бәяләүдә ялгышларга китерә, дисциплинаның түбән булуы, юл хәрәкәтендә катнашучыларның (бигрәк тә яшьләрнең) дорфалыгы һәм жавапсызлыгы, транспорт чаралары белән идарә иткәндә машина йөртүчеләрнең игътибарсызлыгы һәм ваемсызлыгы ;

- юл хәрәкәте иминлеге буенча чараларны техник яктан тәмин итүнең, беренче чиратта, юл хужалыкларының, транспорт чараларының, юл хәрәкәтен оештыру чараларының заманча таләпләргә туры килмәве, юл-транспорт һәлакәтләрен вакытында ачыклауга һәм зыян күрүчеләргә беренче ярдәм күрсәтүнең элемтә системаларында артта калуы.

Авариягә бәйле катлаулы хәл һәм вәзгыятьнең алга таба начарлануына тенденцияләр булу күп очракта түбәндәге сәбәпләр белән аңлатыла:

- халыкның мобильлеге арта бара;
- жәмәгать транспортында пассажирлар йөртүнең кимүе һәм шәхси транспортта пассажирлар йөртүнең артуы;
- автомобильләр саны арту һәм заманча транспорт агымнарына исәпләнмәгән урам-юл челтәренең озынлыгы арасында диспорция арта баруы.

Мондый хәлләрнең нәтижәсе булып юл хәрәкәте шартларының начараюы, экологик хәлнең бозылуы, ягулык чыгымнарының артуы, шулай ук юл-транспорт һәлакәтләренең саны арту тора.

Хәзерге вакытта торак пунктларда барлык юл-транспорт һәлакәтләренең 70 проценттан артыгы була. Торак пунктларда юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә зыян күргән кешеләр саны арту темплары юл-транспорт һәлакәтләре санын арттыру темпларын узып китә.

Хәзерге заман юл-транспорт травматизмын анализлау күрсәткәнчә, юл-транспорт һәлакәтләрендә аеруча авыр тән жәрәхәтләре алучылар экренләп арта бара. Мондый юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә зыян күргән затларга медицина ярдәме күрсәтү эшен нәтижәсез оештыру алар арасында үлүчеләр саны күп булуының төп сәбәпләреннән берсе булып тора.

Соңгы елларда автопаркның тиз артуы һәм яңа машина йөртүчеләрнең һәм пассажир йөртүчеләрнең юл хәрәкәтенә күпләп кушылуы юл хәрәкәте шартларының үзгәрүенә китерде: транспорт агымнары тыгызлыгы артты, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы юлларында хәрәкәт интенсивлыгы артты.

Урам-юл челтәренең үзгәрешсез геометрик параметрларында транспорт саны арту аларның гомуми үткәрүчәнлек сәләте сизелерлек кимүгә китергән. Бигрәк тә Балык бистәсенең Ленин, Совет, З.Шәймәрдәнов, Октябрь, Завод урамнарында хәрәкәт аеруча интенсив булып тора.

Мондый хәл юл-транспорт һәлакәтләренең барлык күрсәткечләрен даими киметү өчен тотрыклы шартлар тудырмый. Бу һәм башка каршылыklar юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча муниципаль идарә системасын камилләштерү буенча комплекслы проблема булып торалар.

II. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Программаның максаты-гражданнарның тормышын һәм сәламәтлеген саклауны тәмин итү, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы юлларында куркынычсыз хәрәкәт итү шартларына законлы хокукларының гарантияләрен арттыру.

Программаның максатларына ирешү шартлары булып түбәндәге бурычларны хәл итү тора:

- юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен куркыныч тотышын кисәтү;
- балалар катнашында юл-транспортта жәрәхәтләнү очракларын киметү, шул исәптән балалар катнашында да;
- транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерү;
- юл хәрәкәтен көйләүнең заманча техник чараларын (светофорлар, юл билгеләре, тамгалар һ. б.) куллану.

Күрсәтелгән бурычларга ирешү Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә авариялелек күрсәткечләрен киметергә һәм проблеманың социаль кискенлеген киметергә мөмкинлек бирергә.

Өлеге программаны 1 ел дәвамында тормышка ашыру күздә тотыла.

Программада түбәндәге чараларны тормышка ашыру планлаштырылган:

- юл хәрәкәте өлкәсендә хокук бозуларга карата тискәре мөнәсәбәт формалаштыру максатында халыкка пропаганда йогынтысы системасын булдыру;
- балаларның юл-транспорт имгәнүләрен профилактикалау;
- чокырларны ремонтлау;
- ясалма юл тигезсезлекләрен урнаштыру;
- юл билгеләрен урнаштыру, хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау;
- жәяүлеләр кичү юлларын һәм тамгаларны этаплап норматив таләпләргә китерү.

III. ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Программа төрле чаралар комплексын үз эченә ала.

3.1 Юл хәрәкәтендә катнашучыларның хокукый аңын арттыруга һәм үз-үзләрен һәм юлларда куркыныч тотуны кисәтүгә юнәлдерелгән чаралар программаның **3 нче кушымтасында** китерелгән.

Чараның төп максаты-шәхес формалашу этабында, ягъни гомуми белем бирү оешмаларында юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен хәвефле тотышын кисәтү.

Проектта юл хәрәкәтендә аеруча сакланмаган катнашучылар буларак балаларга һәм яшүсмерләргә зур игътибар бирелә.

Район башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлыгының Балык Бистәсе районы буенча ЮХИДИ бүлеге белән берлектә, «Светофор», «Куркынычсыз тәгәрмәч», «Әгәр дә юл хәрәкәте кагыйдәләрен белсәң-ЮХИДИ белән проблема юк» һ. б. балалар өчен юл – транспорт имгәнүләрен кисәтү буенча чаралар үткөрү планлаштырыла.

"Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге" муниципаль бюджет учреждениесендә барлык белем

бирү оешмаларында ЮИД отрядларын формалаштыру һәм балаларның юл-транспорт имгәнүләрен кисәтү буенча район чаралары, «Светяшкалар», «Куркынычсыз зебра», «Яктырып тор», «Беренче сыйныф укучысына мәктәпкә куркынычсыз килергә ярдәм ит!» акцияләре үткәрү каралган. Башлангыч сыйныф укытучыларының һәм тормыш иминлеге нигезләре укытучыларының квалификациясен күтәрү; башлангыч сыйныф һәм тормыш иминлеге нигезләре укытучылары өчен укучыларны юл хәрәкәте кагыйдәләренә өйрәтү методикасы буенча семинарлар оештыру.; балалар юл-транспорт имгәнүләрен профилактикалау буенча ата-аналар өчен киңәшмә оештыру; мәктәп, шәһәр (район) балалар рәсемнәре конкурслары оештыру, мәктәп яны ял лагерьларына юл хәрәкәте куркынычсызлыгы чараларын оештыруда методик ярдәм күрсәтү.

Ата-аналарның игътибарын балалар травматизмы проблемасына жәлеп итү өчен массакуләм мәгълүмат чараларында юл хәрәкәте иминлеге мәсьәләләрен даими яктырту күздә тотыла. Контроль-күзәтчелек эшчәнлегенә нәтижәләгән арттыру максатыннан, урам-юл челтәрен юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуларны фото-видеофиксацияләү комплекслары белән алга таба жиһазландыру планлаштырыла.

Транспорт чаралары һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерүгә юнәлдерелгән оештыру – планлаштыру һәм инженерлык чаралары Программаның 4 нче кушымтасында китерелгән.

IV. ПРОГРАММАНЫ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ

Программаны финанслауның гомуми күләме 2095,0 мең сум, жирле бюджет хисабына 1945,0 мең сум, республика һәм бюджеттан тыш чыганақлардан 55,0 мең сум тәшкил итә.

Программаны финанслау күләме юнәлешләр буенча программага 7 нче кушымтада китерелгән.

Программаны финанслау күләме барлык чыганақлардан программага 8 нчы кушымтада китерелгән.

Программа заказчылары арасында акчаларны бүлү программага 9 нче кушымтада китерелгән.

V. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

Программа чараларын Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр жирлеге башкарма комитеты (киләшү буенча) һәм Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә хужалык итүче субъектлар һәм Татарстан Республикасы территориясендә хужалык итүче субъектлар арасында гамәлдәге законнар нигезендә контрактлар нигезендә гамәлгә ашыру күздә тотыла.

Программаны тормышка ашыру эшчәнлеген координацияләүне район Башкарма комитеты башкара.

Программаны тормышка ашыру белән нәтижәле идарә итү буенча бурычларны хәл итү идарә итү рәвешләрен һәм методларын нигезле сайлап алу юлы белән башкарылачак.

Программаны тормышка ашыру белән идарә итүнең оештыру-хокукый аспектылары

Программаны тормышка ашыру белән идарә итүне район Башкарма комитеты башкара.

Программаның житәкчесе-район Башкарма комитеты житәкчесе, юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясе рәисе.

Программа заказчыларының үзара хезмәттәшлеген тәмин итүне Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясе гамәлгә ашыра.

Программаны тормышка ашыру белән агымдагы идарәне Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясе рәисе башкара.

Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясе түбәндәге төп функцияләренә тормышка ашыра:

- Программа чараларын тормышка ашыру турында статистик һәм аналитик мәгълүмат жью һәм системалаштыру;

- Программа чараларын тормышка ашыру нәтижәләренә мониторинг, күрсәтелгән чараларны гамәлгә ашыру турында аналитик мәгълүмат формалаштыру һәм Программаны тормышка ашыру турында хисап эзерләү;

- Программа чараларының нәтижәләгә күрсәткечләрен һәм аларның индикаторларга һәм программа күрсәткечләренә туры килүен бәйсез бәяләүне оештыру;

- Программаны тормышка ашыру барышы һәм нәтижәләре турында жәмәгатьчелеккә мәгълүмат бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру;

- башка функцияләр.

Программаны тормышка ашыруны идарә итүнең финанс аспектылары

Программа чараларын финанслау Татарстан Республикасы бюджеты, жирле бюджет һәм бюджеттан тыш башка чыганаclar хисабына гамәлгә ашырыла.

Район башкарма комитеты ел саен финанслау объектларының адреслы исемлеген билгели.

Программаның гамәлдә булу туктатылуы - аны гамәлгә ашыру тәмамланган очракта, ә Татарстан Республикасы Хөкүмәте һәм район Башкарма комитеты карарлары нигезендә аны гамәлгә ашыруның нәтижәсез дип танылган очракта, вакытыннан алда туктатыла.

Проектны тормышка ашыру өчен жаваплы район Башкарма комитеты, районның юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясе, Россия Эчке эшләр министрлыгының Балык Бистәсе районы буенча ЮХИДИ бүлегә (киләшү буенча).

VI. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУНЫҢ НӘТИЖӘЛӘЛЕГЕН ҺӘМ СОЦИАЛЬ-ИКТИСАДЫЙ

БӘЯЛӘУ

Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә юлларда авариялелек кимү һәм узган ел белән чагыштырганда юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булучылар санының 5,33% ка кимүе, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының автомобиль юлларында хәрәкәт шартларын яхшырту көтелә.

2016 елда инерция сценарие белән чагыштырганда бер ел эчендә һәләк булган затларны 1 кешегә кыскарту көтелә: $7-6=1$ (кушымта 1).

